

از غفلت در پژوهش تا خطای راهبردی در اعتبارات

سهم ناچیز فرهنگ در بودجه کشور از درصدهای بسیار ناچیز تجاوز نمی‌کند و پرسش اینجاست که آیا نقش فرهنگ در جامعه نیز به همین مقدار ناچیز و قابل نادیده گرفتن یا کم توجهی است؟

سهم ناچیز فرهنگ در بودجه کشور از درصدهای بسیار ناچیز تجاوز نمی‌کند و پرسش اینجاست که آیا نقش فرهنگ در جامعه نیز به همین مقدار ناچیز و قابل نادیده گرفتن یا کم توجهی است؟ آن هم در شرایطی که جامعه شناسان و کارشناسان عرصه اجتماع و علوم فرهنگی به این مهم قائلند که سهم فرهنگ در احوال عمومی جامعه صد در صد بوده و همه چیز وابستگی به وضعیت فرهنگ و پرداخت جامعه به آن و زیربنای فرهنگی دارد.

حجت‌الله شیروانی، معاون فرهنگی و رسانه ای اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی چهارمحال و بختیاری در گفت‌وگو با ایکنای استان با اشاره به اهمیت و ضرورت انعکاس و تحلیل درست مباحث فرهنگی به ویژه از سوی رسانه‌ها، اظهار کرد: در زمینه اطلاع‌رسانی و انعکاس اخبار در حوزه فرهنگ ضعف‌هایی مشهود است که باید رفع شود، ما در سال‌های متمادی در حوزه فرهنگ کمتر به داشته‌ها توجه کرده و فقط داد از نداشته‌ها زده ایم و این نگاه به تدریج به تمامی بخش‌ها تسری یافته است.

وی با ذکر اینکه نشان دادن آنچه که هست و ترسیم آنچه که باید باشد در حوزه فرهنگ یک نیاز ضروری است، ادامه داد: برخی‌ها قائلند هیچ کاری در حوزه فرهنگ نشده یا نمی‌شود، بنده اما معتقدم دستگاه‌های فرهنگی مشغول کارند که علت دیده نشدن کارها، تعدد مراجع و مراکز فرهنگی است یعنی هرکدام در گوشه‌ای کار می‌کنند و قاعدتاً تأثیر آن‌ها صرفاً به همان گوشه محدود می‌شود. چه بسا تجمیع امکانات و هم‌افزایی طرح‌ها و برنامه‌ها بتواند منجر به تأثیرات ملموسی شود که متأسفانه این همکاری کمتر وجود دارد.

شیروانی با تصریح اینکه رسانه‌های استان کمتر در پی پرسش و تحلیل عملکرد مجموعه‌های فرهنگی و از جمله فرهنگ و ارشاد اسلامی هستند، بیان کرد: کمتر شاهدیم که اصحاب رسانه از گزارش اقدامات و فعالیت‌های فرهنگی و هنری بپرسند و به نظرم این یک ایراد است زیرا انعکاس درست اخبار، رصد و ارزیابی عملکرد در حوزه فرهنگ بسیار مهم بوده و برای رشد و تعالی و تأثیرگذاری فعالیت‌ها موضوعیت دارد. اهمیت مسئله محوری در طرح‌های فرهنگی

وی در ادامه و در پاسخ به پرسشی در خصوص سازوکار حمایت ارشاد استان از طرح‌های فرهنگی در قالب تبصره ۱۴، توضیح داد: تبصره‌ها اعتبارات ویژه‌ای است که به تحقق اهداف خاص اختصاص می‌یابند و اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی هم با رعایت مسئله محوری و پرهیز از تکرار مکررات و رعایت اصل عدالت محوری در راستای بهره‌گیری از فرصت‌های این تبصره‌ها جهت تسریع در روند رشد و گسترش و تعمیق فعالیت‌ها و برنامه‌های فرهنگی و هنری گام بر می‌دارد.

شیروانی با تأکید بر اینکه در سال گذشته تعداد قابل توجهی از طرح‌های دریافتی مقید به اصول طرح‌نویسی نبوده یا در این زمینه نقایص جدی داشتند، افزود: باید برای رفع این موضوع چاره‌اندیشی و تلاش کرد تا نخبگان فرهنگی استان که توانایی نظروری و اجرایی دارند متوجه اهمیت و تأثیر حضور فعال در عرصه مسئله‌یابی و چاره‌اندیشی تقویت فرهنگ، باورها و الزامات فرهنگی و لزوم حضور فعالانه در این عرصه شوند و همراه دستگاه‌های سیاستگذار و اجرایی به مسئولیت‌های خطیر اجتماعی بپردازند.

معاون فرهنگی و رسانه ای اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی چهارمحال و بختیاری با بیان اینکه ما به دنبال طرح‌های بدیع با رویکرد مسئله‌محور هستیم که به صورت ویژه معضل و مشکلات فرهنگی را نمایان کند، اظهار داشت: با این حال در سال گذشته و جاری از بین طرح‌های دریافت شده تعدادی انتخاب شدند و مورد حمایت قرار گرفتند که از جمله می‌توان به تولید فیلم‌های سینمایی مستند و داستانی، تولید نمایش کنسرت با موضوع فرهنگی و مذهبی، برگزاری کارگاه‌های خلق اثر، برگزاری دوره‌های کاربردی خلاقیت، نویسندگی، خوانش و بررسی متون کهن، نشست‌های شعر و داستان، پرداختن به غنی‌سازی تزییه و هنرهای آیینی استان، انتشار فرخوان در موضوعات و رشته‌های مختلف، زمینه‌سازی برگزاری محافل ادبی هنری و فرهنگی و... اشاره کرد که همگی در جهت اهداف تعیین شده تولید و اجرا شده و می‌شوند.

شیروانی با تأکید بر اینکه فرهنگ و ارشاد اسلامی خلاف باور رایج متولی مواجهه مستقیم و حل و فصل آسیب‌های اجتماعی نیست، بیان کرد: به طور مثال در حوزه خانواده، مسئله طلاق موضوع کار این نهاد نیست بلکه این مجموعه وظیفه دارد خانواده‌الگوی ایرانی را معرفی کرده و برای تحکیم این نوع خانواده و ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی با بیان فرهنگی و هنری فعالیت

کند و به برنامه سازی و تشویق اصحاب فرهنگ و هنر جهت حضور مسئولانه در این مورد بپردازد.

وی با پیشنهاد به اهالی علم و اندیشه و فرهنگ و فعالان قرآنی جهت ارائه طرح های فرهنگی، بیان کرد: به نظر من در دنیای امروز برخی برنامه ها باید کنار گذاشته و با ایده ها و طرح های بدیع و امروزی جایگزین شوند؛ امروز مخاطبان از غیرمستقیم گویی بیشتر استقبال می کنند، نمونه بارز طرح فرهنگی اثرگذار، کنسرت نمایش «دل آرام» و نمونه های کامل تر از این دست آثار است که مورد استقبال قرار گرفت و مخاطب با آنها مواجهه کمی و کیفی قابل قبولی داشت. اهمیت ارائه فرهنگی در عصر هوش مصنوعی

شیروانی با اشاره به اینکه تولید فرهنگی یک بخش مهم و ارائه فرهنگی در عصر دیجیتال و هوش مصنوعی بخشی مهم تر از یک فرایند معنادار است، توضیح داد: حمایت هایی که مجموعه فرهنگ و ارشاد اسلامی از فرهنگ دارد در قالب های مشخص و به انگیزه تأثیرگذاری فرهنگی انجام می شود تا بدون وقفه و با انگیزه مضاعف پیگیری و اجرا شوند.

وی با ابراز تأسف از سهم ناچیز فرهنگ در بودجه کشور که از درصدهای بسیار ناچیز تجاوز نمی کند، بیان کرد: پرسش اینجاست که آیا نقش فرهنگ در جامعه نیز به همین مقدار ناچیز و قابل نادیده گرفتن یا کم توجهی است؟ آن هم در شرایطی که جامعه شناسان و کارشناسان عرصه اجتماع و علوم فرهنگی به این مهم فائند که سهم فرهنگ در احوال عمومی جامعه صد در صد بوده و همه چیز وابستگی به وضعیت فرهنگ و پرداخت جامعه به آن و زیربنای فرهنگی دارد. وقتی مناسبات ناسالم فرهنگی بین آدم ها وجود داشته باشد، طبعاً اجتماع و اقتصاد و سایر ساحت ها نیز ناسالم خواهد بود.

شیروانی به تأکیدات و تعبیر مقام معظم رهبری در خصوص فرهنگ که همان هوایی است که تنفس می کنیم اشاره کرد و توضیح داد: سلامتی انسان به تمیزی و سلامت هوا وابسته است. این ضرورت مهم در زندگی انسان ها نیازمند حمایت است و به ویژه در استان ما این حمایت بیشتر مورد نیاز است زیرا به مقوله اقتصاد فرهنگ و لزوم بسترسازی جهت حرفه ای گری فرهنگی هنری در منطقه ما آن چنان که باید توجه و برای آن چاره اندیشی نشده است. همچنین نباید نسبت به ضرورت هم نشینی فناوری روز با فرهنگ هم بی تفاوت بود چرا که اگر بخواهیم فرهنگ و هنر تأثیرگذار باشند باید به فناوری روز مجهز شوند که این امر نیازمند صرف هزینه و تخصص های متنوع است. غفلت از پژوهش در خصوص فرهنگ

معاون فرهنگی و رسانه ای اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان با طرح این پرسش که چه سهمی از اعتبارات را برای اندیشیدن درباره فرهنگ اختصاص می دهیم؟ گفت: باید از خودمان بپرسیم پژوهش های فرهنگی چه جایگاهی در سیاستگذاری های فرهنگی دارند و اگر اندیشکده، پژوهشکده و دیگر مراکز تحقیقاتی در این زمینه وجود دارد که قطعاً وجود دارند تا چه میزان به مطالعات و پژوهش های میدانی مشغولند و آیا زمینه اینکه خروجی های کارشان را برای بهبود فرهنگ در جامعه عملیاتی کنند، وجود دارد؟

شیروانی با بیان اینکه امروز بسترهای فرهنگی بهتری در جامعه فراهم است، ادامه داد: امروز می بینیم که قاطبه مردم رنگ و نوع لباس مناسب و زیبایی ظاهر برایشان مهم است یا اکثر منازل از چیدمان و تزئینات زیبا و با سلیقه برخوردارند، پیداست حساسیت های زیبانشناختی که از اصول فرهنگ است در افراد جامعه وجود دارد و اینها بخشی از نشانه هایی است که نشان می دهد باید تبادل فرهنگی، سیاست گذاری فرهنگی و مهندسی فرهنگی برای چنین جامعه ای که به فرهنگ چراغ سبز نشان داده است با دقت و توجه بیشتر عملیاتی شود.

وی با اشاره به رایج شدن اصطلاح ولنگاری فرهنگی و در خصوص مفهوم آن، گفت: جامعه پست مدرن در حال جهانی شدن و جهانی کردن، جوامع امروزی را به سمتی سوق می دهد که انسان به کسب لذت های متنوع، اصالت یابی زندگی روزمره، برداشته شدن تفاوت میان فرهنگ عالی و دانی و دستیابی آنی به خواسته های خود بیشتر گرایش پیدا می کند. این نوع جهان بینی و سبک زندگی منجر به نوعی عرفی گرایی و قدسی زدایی از زندگی می شود و ما را که معتقد به زندگی معنوی در کنار رفاه و امنیت و آرامش هستیم، مجبور به بدیل سازی و الگوافرینی در مقابل این جریان غالب می کند. به روزرسانی حکمرانی فرهنگی

شیروانی با تأکید بر اینکه مقوله فرهنگ در جامعه امروز بسیار پیچیده و بنابراین حکمرانی فرهنگی در خصوص چنین جامعه ای متفاوت است، افزود: امروز می بینیم که برخی رویدادهای هنری مانند اجراهای زنده موسیقی و کنسرت ها با استقبال بالای مردم به ویژه خانواده ها مواجه می شود که این بیانگر اهمیت به رسمیت شناختن تنوع فرهنگی و سلیقه مردم است. جامعه باید این را بپذیرد و اگر احیاناً یک ناهنجاری از دل این رویداد ایجاد شد برای رفع آن فکر کند و به جرم خطای یک نفر، بخش زیادی از جامعه را از علاقه آنها محروم نکند زیرا نمی توان این حجم اقبال مردم را نادیده گرفت و باید به این مهم توجه کرد که فصل الخطاب

یک جامعه پیشرفته، قانون و توجه به خواست عمومی در کنار احترام به ارزش هاست.

وی افزود: در کنسرت های اخیر در استان ما با یک جمعیت چند هزار نفری مواجه بودیم که حضور آنها می تواند فرصت مغتنمی برای مجموعه های فرهنگی و اجتماعی جهت تأثیرگذاری و انتقال پیام و دغدغه های عمومی باشد و اگر بتوانیم از این فرصت ها بهره برداری لازم را داشته باشیم طبعاً می توانیم بگوییم کار فرهنگی تأثیرگذار انجام داده ایم.

شیروانی در پایان با اشاره به دستاورد سفر چند وقت قبل وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به استان، گفت: با مبلغ تعیین شده برای چهارمجال و بختیاری که در نوع و حد خود بی نظیر است و با پیگیری های مدیرکل، معاونت پشتیبانی فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر مسئولان محتمل به تحقق است، امید آن می رود که طی دو سه سال آینده تمامی پروژه های نیمه تمام حوزه فرهنگ به بهره برداری برسد. هر چند که باید از این مهم غافل نشد که بیشترین توجه به فرهنگ در بُعد نرم افزاری باید صورت بگیرد و توجه به عمران و ساخت و ساز تحت عنوان توسعه نباید ما را از بعد انسانی توسعه و پیشرفت که در فرهنگ تجسم می یابد، دور کند.